

اسلام اور تعلیم: کتابیات

شیر نوروز خان ☆

کتاب :

- ۱- ابو زید بحر بن عبداللہ
التعالیم و اثره علی الفکر والکتاب : الطبعہ الثانیہ - الریاض : دارالرایہ،
۱۹۸۸ء، ۱۱۴ ص
- ۲- احمد شملبی
تاریخ تعلیم و تربیت اسلامیہ / احمد شملبی، ترجمہ محمد حسین زہیری - طبع دوم -
لاہور : ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۱۹۸۹ء، ۳۱۴ ص
- ۳-
مسلمانوں کا نظام تعلیم : تاریخ کے آئینے میں / احمد شملبی، ترجمہ
ادریس صدیقی - کراچی : اردو اکیڈمی سندھ، ۱۹۸۵ء، ۲۴۸ ص
- ۴- اختر الواسع
سر سید کی تعلیمی تحریک. نئی دہلی : مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۵ء، ۱۱۹ ص
- ۵- ادارہ تحقیقات اسلامی، اسلام آباد
پاکستان میں دینی مدارس کی فہرست. اسلام آباد : ادارہ تحقیقات اسلامی،
۱۹۸۲ء، ۶۹ ص

- ۶ انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، اسلام آباد
اسلامی ریاست میں نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔
اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۶ء، ۲۰۴ص
- ۷
پاکستان میں تعلیم اور نجی شعبہ / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد۔
اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۲۰۰۷ص
- ۸
پاکستان میں جامعات کا کردار. (مجلد تعلیم: ۸). اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف
پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۰ء، ۲۷۹ص
- ۹
پاکستان میں نظام تعلیم کی اسلامی تشکیل کی حکمت عملی / مرتب
مسلم سجاد. اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۸۲ء، ۹۴ص
- ۱۰
تعلیم اسلامی تناظر میں. اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۸۵ء،
۲۸۳ص
- ۱۱
تعلیم اسلامی تناظر میں: یکساں نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور
خالد. اسلام آباد: انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۰ء، ۱۶۰ص
- ۱۲
تعلیم (مجلد: ۲) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد. اسلام آباد:
انٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۳ء، ۲۰۴ص

- -۱۳
- تعلیم (جملہ: ۶) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد. اسلام آباد: انشٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۶ء، ۲۳۹ ص
- -۱۴
- تعلیم (جملہ: ۱۱) / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد. اسلام آباد: انشٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۱ء، ۳۲۵ ص
- -۱۵
- دینی مدارس کا نظام تعلیم / مرتب، مسلم سجاد، سلیم منصور خالد. اسلام آباد: انشٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۳ء، ۲۷۲ ص
- -۱۶
- قومی تعلیمی پالیسی (۱۹۹۲-۲۰۰۲ء) ایک جائزہ / مرتب، سلیم منصور خالد. اسلام آباد: انشٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز، ۱۹۹۴ء، ۴۴۲ ص
- -۱۷
- الانصاری، صدر الدین عاصر
جامعہ مظاہر علوم؛ نذہ من تاریخنا وضوء علی منھا جما و لمعہ من خدماتنا.
اترپردیش: جامعہ مظاہر علوم، ۱۹۷۷ء، ۱۳۰ ص
- -۱۸
- انوار الحسن
امام الغزالی کے تعلیمی نظریات و اصلاحات. لاہور: ملک دین محمد اینڈ سنز، (۱۹۵۴)، ۲۲۳ ص
- -۱۹
- البلاغ: تعلیمی نمبر. بمبئی: انجمن خدام النبیؐ، ۱۹۵۵ء، ۴۳۲ ص
- -۲۰
- الیومی، محمد رجب و شلیبی، عبدالودود ابراہیم
الکتاب التذکاری بمناسبتہ احتفالات العید الالفی الذہر. القاہرہ:
امانتہ العامتہ للجنۃ العلیا للامتفالبالعیہ، ۱۹۸۳ء، ۲۶۵+۱۱۰ ص

- ۲۱- پاکستان. وزارت مذہبی امور
 رپورٹ قومی کمیٹی برائے دینی مدارس، پاکستان. اسلام آباد: وزارت مذہبی امور
 حکومت پاکستان، ۱۹۷۹ء، ۲۱۹ ص
- ۲۲- تاریخ دارالعلوم دیوبند (الرشید- خصوصی اشاعت). ساہیوال: جامعہ رشیدیہ،
 ۱۹۸۰ء، ۳۳۰ ص
- ۲۳- الترمذی، ابی بکر محمد بن عمر
 مختصر کتاب العالم والمتعلم. ۲۱۶ ص
- ۲۴- جالندھری، رشید احمد
 دارالعلوم دیوبند. اسلام آباد: نیشنل بک فاؤنڈیشن، ۱۹۸۹ء، ۲۸۲ ص
- ۲۵- الجمهوریہ الجزائریہ، الدیمقراطیہ الشعبیہ - وزارت التربیتہ
 برنامج المعاهد التكنولوجیہ التربیتہ، التعلیم الابتدائی المعلون
 والمشاهدون باللغته الریبیتہ - وزارة التربیتہ،
 ۸۳+۹۲.
- ۲۶-
- برامج تكوين اساتذہ التعلیم المتوسط فی المعاهد التكنولوجیہ
 التربیتہ - وزارة التربیتہ، ۱۹۷۹-۱۹۸۰ء، ۷۵+۹۸ ص
- ۲۷- خان، خالد یار
 تاریخ تعلیم. طبع سوم - لاہور: اردو مرکز، ۱۹۶۳ء، ۳۶۶ ص
- ۲۸- خان، عبدالرشید
 مسلمانوں کی تعلیمی ترقی میں مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کا کردار. کراچی:
 آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۸۶ء، ۲۳۸ ص

- ۲۹- خان، محمد حسین (مرتب)
مشاہیر کے تعلیمی نظریے. کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان
ایجوکیشنل کانفرنس، (۱۹۵۸)، ۳۱۲ ص
- ۳۰- خالد، محمد ابراہیم
ترتیب اساتذہ. اسلام آباد: پاکستان ایجوکیشنل فاؤنڈیشن، ۱۹۹۷ء، ۶۲۳ ص
- ۳۱- الدھوانی، احمد فواد
التربیۃ فی الاسلام اوالتعلیم فی رائی القاسمی. القاہرہ: داراحیاء الکتب العربیۃ،
۱۹۵۵ء، ۳۸۱ ص
- ۳۲- رشیدی امجد اور فاروق علی
تعلیم کی نظریاتی اساس. طبع دوم. راولپنڈی: ندیم پبلی کیشنز، ۱۹۸۱ء،
۳۹۹ ص
- ۳۳- رفیع الدین، محمد
اسلام کا نظریہ تعلیم. طبع دوم- لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۱۹۵۵ء،
۵۶ ص
- ۳۴- رفیق، سعید احمد
اسلامی نظام تعلیم. کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان ایجوکیشنل
کانفرنس، (۱۹۵۶)، ۳۰۴ ص
- ۳۵-
مسلمانوں کا نظام تعلیم. طبع دوم. کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ
آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۶۲ء، ۳۰۴ ص
- ۳۶- زبیری، محمد امین
مسلم خواتین کی تعلیم. کراچی: ادارہ تصنیف و تالیف آل پاکستان ایجوکیشنل
کانفرنس، ۱۹۶۱ء، ۲۰۸ ص

- ۳۷- الزرنوجی، برہان الدین الفرغانی
تعلیم المعلم. قطنظنیہ: مطبعہ سی، ۱۳۰۶ھ، ۳۲ص
- ۳۸-
رسالہ تعلیم المعلم فی طریق المعلم- ۲۴ص
- ۳۹- شبلی نعمانی
عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے۔ پٹنہ: خدا بخش
اور نیشنل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵ء، ۹۵ص
- ۴۰- شامی، انتظام اللہ
اسلامی نظام تعلیم کا چودہ سو سالہ مرقع- کراچی: جناح لٹریری اکیڈمی،
۱۹۶۱ء، ۱۹۳ص
- ۴۱- صدیقی، مشتاق الرحمان
تعلیم و تدریس: مباحث و مسائل. اسلام آباد: پاکستان ایجوکیشن فاؤنڈیشن،
۱۹۹۸ء، ۴۱۸ص
- ۴۲- طلحہ، محمد اسعد
التربیۃ والتعلیم فی الاسلام. بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۵۷ء، ۲۲۳ص
- ۴۳- عبداللہ، عبدالرحمان صالح
تاریخ التعلیم فی مدرسۃ المکرمہ. دارالفکر، ۱۹۷۳ء، ۳۵۸ص
- ۴۴- عبدالباری
تجدید تعلیم و تبلیغ. کراچی: نفیس اکیڈمی، ۱۹۶۲ء، ۲۲۴ص
- ۴۵- عبدالعزیز، محمد
تعلیم اور معاشرتی تبدیلی، ملتان: کاروان ادب، ۱۹۸۳ء، ۳۴۰ص
- ۴۶- عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے؛ مدرسہ سٹم پر
۱۹۹۰ کے رانچی۔ دہلی سینٹروں کی روداد: مقالات اور بحث۔ پٹنہ:

خدا بخش اور نیشنل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵، ۲۳۳ ص

۳۷- عربی اسلامی مدارس کا نصاب و نظام تعلیم اور عصری تقاضے: مدرسہ سسٹم پر ۱۹۹۰ کے رانچی۔ دہلی سیمیناروں کی روداد: مقالات اور بحث۔ پٹنہ: خدا بخش

اور نیشنل پبلک لائبریری، ۱۹۹۵، ۲۲۱ ص

۳۸- عوض، بدوی عبداللطیف

تقویم جامعہ الازہر فی اربع سنوات. (القاهرہ): دارالمعارف، ۱۹۷۳ء،

۸۱۳ ص

۳۹- فاؤنڈیشن فار ایجوکیشنل ڈویلپمنٹ، نئی دہلی

اسلامی نظام تعلیم کے خدو خال۔ نئی دہلی: فاؤنڈیشن فار ایجوکیشنل ڈویلپمنٹ،

۱۹۹۳ء، ۱۵۷ ص

۵۰- القس، محمد کامل

الازہر واثرہ فی النھضۃ الادبیۃ الحدیثیۃ. الطبعة الثانية. جالتہ: مکتبہ مہضتہ مصر،

۱۹۶۵ء، ۵۷۳ ص

۵۱- گیلانی، سید مناظر حسن

پاک و ہند میں مسلمانوں کا نظام تعلیم و تربیت۔ لاہور: مکتبہ رحمانیہ، ۱۳۶۱ھ، ۲ ج

۵۲- مالک رام

عورت اور اسلامی تعلیم۔ نئی دہلی: مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۹ء، ۱۹۲ ص

۵۳- محبوب رضوی، سید

تاریخ، دیوبند اور دارالعلوم کے حالات۔ طبع دوم۔ دیوبند: علمی مرکز،

۱۹۹۲ء، ۵۱۲

۵۴- محسنی، شمس الرحمان

ہندوستانی مسلمانوں کی قومی تعلیمی تحریک۔ نئی دہلی: مکتبہ جامعہ، ۱۹۸۶ء،

۲۶۴ ص

- ۵۵- محمد اول، (مرتب)
تعارف دارالعلوم جامعہ نعیمیہ لاہور۔ لاہور: جامعہ نعیمیہ، ۹۹ ص
- ۵۶- محمد الحسنی، (مرتب)
روداد چمن: ندوۃ العلماء کے پچاس سالہ جشن تعلیمی (۲۵-۲۸ شوال ۱۳۹۵ھ
مطابق ۳۱ اکتوبر، ۲۰۱، ۳ نومبر ۱۹۷۵ء)۔ لکھنؤ: مکتبہ دارالعلوم ندوۃ العلماء،
۶۱۹۷۶ء ۲۹۲ ص
- ۵۷- محمد طلعت
کتاب البراہین البنات علی وجوب تعلیم البنات۔ مطبع النیل الفراء، ۱۸۹۲ء،
۸۴ ص
- ۵۸- محمد علی
قومی اور اسلامی تعلیم کا نظام۔ طبع دوم۔ علی گڑھ: مکتبہ جامعہ ملیہ اسلامیہ،
۶۱۹۳۳ء، ۶۳ ص
- ۵۹- مراد، خرم جاہ
احیائے اسلام اور معلم۔ لاہور: ادارہ تعلیمی تحقیق، تنظیم اساتذہ پاکستان،
۶۱۹۸۱ء، ۳۸ ص
- ۶۰- مرتضیٰ مطہری
تعلیم و تربیت در اسلام۔ تہران: انتشارات الزہراء، ۱۳۶۲ھ، ۲۷۵ ص
- ۶۱- مسلمانوں کی قسمت کا فیصلہ: قدرت کا فتویٰ ہے کہ اگر قوم متفق ہو کر قوم کی
اعلیٰ درجہ کی تعلیم و تربیت کا سامان مہیا نہیں کرتی تو قوم کی ترقی سے مایوسی
ہے / تقاریر سرسید احمد خان، نواب محسن الملک۔ آگرہ: مطبع مفید عام، ۱۸۹۳ء،
۱۶۲ ص
- ۶۲- الملتحہ العربیہ السعودیہ، وزارة التعليم العالی
التعلیم العالی فی مملکت العربیہ السعودیہ العربیہ، وزارة التعليم العالی، ۱۹۸۳ء، ۷۹ ص

- ۶۳- الملحقۃ الاردنیۃ الهاشمیۃ. وزارت التعلیم العالی
التعلیم العالی فی عمد الحسین. عمان: جمیعت عمال المطبع التعاونیۃ، ۱۹۸۵ء،
۲۷۹ ص
- ۶۴- میمن، محمد اسماعیل
فضائل علم و علاء. لاہور: مکتبہ مدینہ، (۱۴۰۹ھ)، ۲۱۳ ص
- ۶۵- نبھان، محمد ابراہیم
التعلیم فی خدمتہ اسلام. القاہرہ: دارالکریم للصحف والنشر، ۱۹۶۵ء،
۲۷۸ ص
- ۶۶- ندوی، ابو الحسنات
ہندوستان کی قدیم اسلامی درسگاہیں. لاہور: مکتبہ خاور، ۱۹۷۹ء، ۱۳۳ ص
- ۶۷- زیندر ناتھ لا
عمد اسلامی میں تعلیمی ترقی / زیندر ناتھ لا، مترجم اخلاص حسین زبیری
و سلطان فاطمہ لٹھی،
کراچی: اکیڈمی آف ایجوکیشنل ریسرچ آل پاکستان ایجوکیشنل کانفرنس، ۱۹۶۵ء،
۳۰۸ ص
- ۶۸- العسیمی، عبدالقادر بن محمد
الدراس فی تاریخ المدارس. دمشق: مطبعۃ الترقی، ۱۹۳۸ء، ۲ ج
- ۶۹-
الدراس فی تاریخ المدارس / عبدالقادر بن محمد العسیمی، تحقیق و تصحیح صلاح
الدین المنجد، جعفر العسیمی. (بیروت): دارالکتب الجدید، ۱۹۸۱ء، ۲ ج
- ۷۰- نیاز عرفان
قومی تعلیمی پالیسیاں: تقابلی جائزہ. اسلام آباد: انسٹی ٹیوٹ آف پالیسی اسٹڈیز،
۱۹۹۳ء، ۱۰۶ ص

- ۷۱- الوسیلی، عبداللہ قاسم
 المسجد و دورہ التعلیمی عبر العصور من خلال الحلق العلمیہ. بیروت :
 موسسہ الرسالہ، ۱۹۸۸ء، ۱۲۸ ص
- ۷۲- وفاق المدارس العربیہ پاکستان، ملتان
 سولہ سالہ نصاب تعلیم وفاق المدارس العربیہ پاکستان. ملتان : وفاق المدارس
 العربیہ پاکستان، ۱۹۸۳ء، ۳۸ ص
- ۷۳- ہمدانی، آغا حسین
 دستاویزات آل انڈیا مسلم ایجوکیشنل کانفرنس، قراردادیں ۱۸۸۶-۱۹۰۶.
 اسلام آباد : قومی ادارہ برائے تحقیق، تاریخ و ثقافت، ۱۹۸۶ء، ۲ ج
- ۷۴- یوسف القرضاوی
 تعلیم کی اہمیت سنت نبویؐ کی روشنی میں / علامہ یوسف القرضاوی، ترجمہ ابو
 مسعود اظہر ندوی. لاہور : اسلام بک ڈپو، ۱۹۹۸ء، ۱۸۰ ص

مقالات :

- ۷۵- آسی، غلام حیدر
 „ علامہ اقبال کا نظریہ تعلیم و تربیت،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۱۱:
 (مئی ۱۹۷۰) ۸۳۱-۸۳۸
- ۷۶- ابراہیم صیاد
 „ اسلامی طبی طریقہ تعلیم،،- آیات (علیگڑھ) ۳: ۳ (ستمبر-دسمبر ۱۹۹۲)
 ۵۲-۴۷
- ۷۷- ابوسعید، سید
 „ اسلام میں علم کا مفہوم،،- معارف (اعظم گڑھ) ۱: ۳۵ (جنوری ۱۹۳۵)
 ۲۷-۵

- ۷۸- ابو سلمہ شفیق احمد البہاری
 ”عورت اور اسلامی تعلیم“۔۔ برهان (دہلی) ۳: ۳۲ (اپریل ۱۹۵۴)
 ۲۴۷-۲۵۳، ۳۲: ۵ (مئی ۱۹۵۴) ۳۱۵-۳۱۹
- ۷۹- احسان الحق
 ”حضور اکرمؐ کا نظریہ تعلیم“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۱ (جنوری ۱۹۹۸) ۹-۱۲
- ۸۰-
 ”قومی تعلیمی پالیسی کا اسلامی پہلو“۔۔ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۵ (مئی ۱۹۹۸)
 ۳۵-۳۸
- ۸۱- احسان حق
 ”تاملات فی اسباب سعادة المسلمين و شقاہتم و دور العلم فی الخوض بالامم“۔۔
 الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۱۷: ۵ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۲) ۳۱-۴۸
- ۸۲-
 ”علمی ترقی میں مسلمانوں کا حصہ“۔۔/ احسان حق، ترجمہ ساجد الرحمان۔
 فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۱: ۴ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۴۰-۴۵
- ۸۳- احمد شلبی
 ”اسلامی علم میں تعلیم نسواں“۔۔ ثقافت (لاہور) ۱۲: ۵ (مئی ۱۹۶۳)
 ۴۹-۶۳
- ۸۴- احمد مصلی
 ”سید قطب کا نظریہ علم“۔۔ آیات (علی گڑھ) ۵: ۲-۳ (مئی-دسمبر ۱۹۹۴)
 ۴۳-۶۶
- ۸۵- اخلاق احمد
 ”قرون وسطیٰ میں اسلامی ہند کا نظام تعلیم“۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۸: ۲
 (اگست ۱۹۸۰) ۳۱-۳۸

- -۸۶
 ,, مسلمانوں کی تعلیمی قوس و قزح,,۔ فکر و نظر (علی گڑھ) ۱: ۳۵ (۱۹۹۸)
 ۹۶-۸۹
- ۸۷ ارشد، رشید احمد
 ,, عمد نبوی کا نظام تعلیم,,۔ الحق (اکوڑہ ٹنک) ۵: ۹ (اپریل ۱۹۷۴)
 ۳۹-۲۹
- ۸۸ اصلاحی، امین احسن اور سعید احمد
 ,, تعلیم، تعلم کے آداب,,۔ تدبیر (لاہور) ۴۸ (نومبر ۱۹۹۴) ۱۳-۲۴
 ۲۹-۱۷ (مارچ ۱۹۹۵)
- ۸۹ اصلاحی، شرف الدین
 ,, عمد نبوی میں اسلامی ریاست کا نظام تعلیم,,۔ معارف (اعظم گڑھ)
 ۴: ۱۳۳ (جون ۱۹۸۴) ۲۶-۲۷
 ۴۷۴-۲۶۷
- ۹۰ اطہر مبارکپوری
 ,, اسلامی تعلیم کے ابتدائی مقامات و مراکز,,۔ معارف (اعظم گڑھ) ۳: ۱۵۳
 ۲۵۷-۲۴۵ (اپریل ۱۹۹۳)
- -۹۱
 ,, عمد صحابہ کا نظام تعلیم و تعلم,,۔ معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۱۵۱
 (اپریل ۱۹۹۳) ۲۴۵-۲۶۰، ۱۵۱: ۵ (مئی ۱۹۹۳) ۳۲۵-۳۳۸
- ۹۲ افضل حق
 ,, اسلام اور تعلیم,,۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۷ (جولائی ۱۹۹۴) ۲۸-۳۲
- ۹۳ اکرم، اعجاز فاروق
 ,, نبوی نظریات تعلیم,,۔ افکار معلم (لاہور) ۱۰: ۱۰ (اکتوبر ۱۹۹۷) ۲۷-۳۰

- ۹۴- امام الدین، المس - ایم
 ,,اوائیل قرون وسطی میں مسجد حیثیت تعلیمی مرکز،،- فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۳: ۲۴ (جنوری- مارچ ۱۹۸۷) ۶۰-۳۹
- ۹۵- انجم آرافلاجی
 ,,قرآن میں علم و عقل کا مقام،،- تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۸: ۱۷
 (اگست ۱۹۹۸) ۲۷-۲۰
- ۹۶- بدیع الزمان
 ,,اسلام اور تحصیل علم،،- ثقافت (لاہور) ۵: ۶ (مئی ۱۹۵۸) ۴۳-۴۰
- ۹۷- بشیر احمد کشمیری
 ,,اسلام کا نظام تعلیم و تربیت،،- البلاغ (کراچی) ۸: ۷ (ستمبر ۱۹۷۴)
 ۳۳-۲۷
- ۹۸- بحر قارلغا
 ,,منہاج التعلیم الدینی العالی فی ترکیا،،- الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)
 ۱: ۳۰ (الربیع ۱۹۹۵) ۹۲-۵۱
- ۹۹- بلگرامی، سید حامد حسن
 ,,اسلام کا نظریہ تعلیم،،- ثقافت (لاہور) ۸: ۱۳ (اگست ۱۹۶۴) ۲۲-۹
- ۱۰۰-
 ,,اسلام کا نظام تعلیم،،- ضیائے حرم (لاہور) ۱: ۱ (اکتوبر ۱۹۷۰) ۱۴-۳
- ۱۰۱-
 ,,اسلام کا نظریہ تعلیم و معاشرہ،،- ضیائے حرم (لاہور) ۱: ۴-۵
 (فروری-مارچ ۱۹۷۱) ۵۰-۴۳

- ۱۰۲- بوری، محمد یوسف
 ”مدارس عربیہ کا نصاب تعلیم“۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۲-۱: ۹
 (اکتوبر-نومبر ۱۹۷۳) ۸-۱۷، ۳-۳: ۹ (نومبر-دسمبر ۱۹۷۳) ۲۹-۳۶
- ۱۰۳- پھلواری، محمد حفیظ اللہ
 ”عمد خلافت راشدہ میں علمی ترقیاں“۔ بینات (کراچی) ۳: ۱۹ (نومبر ۱۹۷۱)
 ۴۲-۴۹
- ۱۰۴-
 ”عمد نبوی میں علمی ترقیاں“۔ بینات (کراچی) ۲: ۱۹ (اکتوبر ۱۹۷۱) ۲۹-۳۷
 ۱۰۵
- ۱۰۶- ”مسلمانوں کی علمی ترقیاں“۔ بینات (کراچی) ۲: ۲۲ (اپریل ۱۹۷۳) ۴۱-۴۸
 تنزیل الرحمان
 ”اسلام میں علم کا مقصد“۔ البلاغ (کراچی) ۱۱-۵ (مئی ۱۹۷۷) ۳۳-۳۷
 ثروت صولت ۱۰۷
- ۱۰۷- ”ترکی میں دینی تعلیم کا جائزہ“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۹ (مارچ ۱۹۸۲)
 ۵۱-۷۹
- ۱۰۸- جالندھری، رشید احمد
 ”دینی مدارس، اخلاق قدریں اور روح عصر، مدرسہ دارالعلوم کی خدمات پر ایک
 نظر“۔ المعارف (لاہور) (اپریل-جون ۱۹۹۸) ۳۹-۸۶
- ۱۰۹- ”جامعہ اسلامیہ، اسلام آباد“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۰: ۹-۱۰ (مارچ -
 اپریل ۱۹۸۳) ۱۹۰-۱۹۸
- ۱۱۰- ”جامعہ زیتونہ کی حالیہ اصلاحات“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۱ (جولائی ۱۹۶۹)
 ۹-۱۷

- ۱۱۱ جاسی، سید علیم اشرف
 ”مسلمانوں کی علمی میراث اور اس کی یورپ منتقلی،۔۔ تہذیب الاخلاق
 (علی گڑھ) ۱۱: ۱۷ (نومبر ۱۹۹۸) ۱۹-۲۷
- ۱۱۲ ”جینز و تعلیم و تربیت،۔۔ منہاج (لاہور) ۴: ۲ (اکتوبر ۱۹۸۴) ۱۹۳-۲۲۲
- ۱۱۳ الخذیفی، علی عبدالرحمان
 ”اسلام میں خواتین کی تعلیم و تربیت اور پردہ کی اہمیت،۔۔ انوار مدینہ (لاہور)
 ۱۱: ۵ (اگست ۱۹۹۷) ۳۰-۳۶
- ۱۱۴ حسان محمود
 ”معلم و معلم کے حقوق،۔۔ البلاغ (کراچی) ۴: ۳۳ (اگست ۱۹۹۸) ۲۹-۳۲
- ۱۱۵ حسن رضا
 ”تعلیم اسلامی تناظر میں،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۵ (اگست ۱۹۹۳) ۲۱-۲۶
- ۱۱۶ حفیظ اللہ، نقشبندی
 ”ملتان کے دینی مدارس،۔۔ ضیائے حرم (لاہور) ۶: ۳ (مارچ ۱۹۷۳)
 ۶۸-۷۰
- ۱۱۷ حمزہ مالک، سید
 ”مشکلات تدریس للغة العربیة فی الجيوب الغربیة من نخبیریا،۔۔ الدراسات
 الاسلامیة (اسلام آباد)
 ۴: ۲۳ (اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۸) ۲۷-۴۰
- ۱۱۸ حمید اللہ، محمد
 ”عمد نبوی کا نظام تعلیم،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۱: ۱۵ (مئی ۱۹۷۸) ۲۰-۴۴
- ۱۱۹
 ”عمد نبوی کا نظام تعلیم،۔۔ معارف (اعظم گڑھ) ۵: ۴۸ (نومبر ۱۹۴۱)
 ۳۲۶-۳۲۵

- ۱۴۰- خان، اقبال حسن
 ”مسلم یونیورسٹی علی گڑھ کا پندرہویں صدی سینار۔۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک)
 ۱۱: ۱۵ (اگست ۱۹۸۰) ۳۹-۳۲
- ۱۴۱- خان، عبداللہ فاروق
 ”تعلیم نسواں: اسلام اور ہم۔۔۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۱: ۱۸
 (جنوری ۱۹۹۹) ۳۷-۳۱
- ۱۴۲- خان، فضل مقیم
 ”دیوبند، علی گڑھ اور ہماری نئی نسل۔۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۵
 (فروری ۱۹۷۰) ۲۲-۲۴
- ۱۴۳- خان، محمد شریف
 ”اسلام اور نظام تعلیم۔۔۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۸ (اگست ۱۹۸۴) ۲۳-۲۴
- ۱۴۴- خان، وحید الدین
 ”اسلام اور جدید تعلیم یافتہ طبقہ۔۔۔ ثقافت (لاہور) ۱۵: ۱۴ (دسمبر ۱۹۶۶)
 ۴۳-۴۶
- ۱۴۵-
 جدید تعلیم حاصل کرنے کا مسئلہ۔۔۔ الفرقان (لکھنؤ) ۳: ۳۲ (اگست ۱۹۶۴)
 ۳۳-۴۳
- ۱۴۶- خورشید احمد
 ”اسلام کا نظریہ تعلیم۔۔۔ افکار معلم (لاہور) ۷: ۲ (فروری ۱۹۹۵) ۲۱-۲۶
- ۱۴۷- ”دارالعلوم حقانیہ منزل بہ منزل۔۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۱: ۱۵ (اکتوبر ۱۹۷۹)
 ۳۳-۵۰، ۱۵: ۲ (نومبر ۱۹۷۹) ۳۲-۳۷
- ۱۴۸- درانی، کریم اللہ
 ”اسلام میں تعلیم۔۔۔ بینات (کراچی) ۱: ۳۶ (دسمبر ۱۹۷۹) ۱۹-۲۵

- ۱۲۹- رب نواز
 „اشاعت علم کیلئے معلم انسانیت کی حکمت عملی۔۔“ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۱۰
 (اکتوبر ۱۹۹۸)
- ۱۳۰- رحمانی، امتیاز احمد
 „حکمت تدریس، اسلامی تناظر میں۔۔“ افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۵ (مئی ۱۹۹۸)
 ۱۸-۱۱
- ۱۳۱- رحمانی، محمد اکبر
 „اسلام کا نظریہ تعلیم اور نظام تعلیم۔۔“ افکار معلم (لاہور) ۷: ۱۰
 (اکتوبر ۱۹۹۵) ۹-۱۸
- ۱۳۲- رحمت فرخ آباد
 „سمہ حکمرانوں کے علمی کارنامے۔۔“ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۲
 (اگست ۱۹۸۱) ۱۷-۳۸
- ۱۳۳- رشیدی، اللہ بخش
 „اسلام اور تعلیم نسواں۔۔“ الرشید (لاہور) ۴: ۵-۶ (مئی-جون ۱۹۷۶)
 ۳۱-۳۶
- ۱۳۴- رضوان اکرم اور تنویر الوہاب
 „تدریس سائنس: اسلامی تناظر میں۔۔“ افکار معلم (لاہور) ۷: ۸
 (اگست ۱۹۹۵) ۵۲-۵۶
- ۱۳۵- رضوی، وقار احمد
 „مسلمان اور جدید علوم۔۔“ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۰: ۱۱ (مئی ۱۹۸۳) ۳۳-۴۷
- ۱۳۶- رفیق احمد
 „فکرۃ ابن خلدون فی التعلیم و التربیتہ۔۔“ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)
 ۲۲: ۱ (یاناہر-مارس ۱۹۸۷) ۳۹-۶۲

- ۱۳۷- روح الامین
 ,, نظام تعلیم،،- البلاغ (کراچی) ۶: ۲۲ (فروری ۱۹۸۸) ۵۵-۵۸
- ۱۳۸- ریاض حسین
 ,, قرون وسطی کے مسلمان اساتذہ،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۹: ۱۶
 (مارچ ۱۹۷۹) ۱۷۱-۱۷۷
- ۱۳۹- زمان، شیر محمد
 ,, خواندگی کا مسئلہ اسلامی تناظر میں،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۲: ۲۷
 (اکتوبر- دسمبر ۱۹۸۹) ۲۷-۷۰
- ۱۴۰-
 ,, نظام تعلیم کی اسلامی تشکیل- چند معروضات،،- فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۲: ۲۹ (اپریل ۱۹۹۲) ۳۷-۷۰
- ۱۴۱- سعد اللہ، محمد
 ,, عورت کی تعلیم و تربیت،،- منہاج (لاہور) ۴: ۲ (اکتوبر ۱۹۸۴)
 ۱۳۷-۱۵۷
- ۱۴۲- سلم، شفیق احمد
 ,, اصول تعلیم، آداب درس و تدریس،،- البلاغ (کراچی) ۳: ۳۰
 (جولائی ۱۹۹۵) ۳۷-۵۶
- ۱۴۳- سلیمان ندوی، سید
 ,, دینی تعلیم اور دور حاضر کے تقاضے،،- البیان (پشاور) ۳: ۱ (ستمبر ۱۹۸۳)
 ۱۱-۱۷
- ۱۴۴- سلیمی، محمد اسلم
 ,, تعلیم اور سیرت سازی :- اسکول کی اہم ذمہ داری،،- افکار معلم (لاہور)
 ۷: ۵ (جولائی ۱۹۹۳) ۳۳-۴۸

- ۱۳۵- سبج الحق
 ”دارالعلوم دیوبند اور میدان صحافت“۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۵-۶
 (فروری- مارچ ۱۹۸۰) ۱۹-۲۶
- ۱۳۶- سبز گین، فواد
 ”عربی و اسلامی علوم میں اسناد کی اہمیت“، / فواد سبز گین، ترجمہ خورشید الحسن
 رضوی۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱: ۲۶ (جولائی- ستمبر ۱۹۸۸) ۳-۲۴
- ۱۳۷- الشیبی، محمد رضا
 ”التربیت فی الاسلام“۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۹: ۲ (اگست ۱۹۷۱)
 ۱۳۲-۱۳۵
- ۱۳۸- شمیم کوثر
 ”اسلامی نظام تعلیم“۔۔ انکار معلم (لاہور) ۱۱: ۸ (اگست ۱۹۹۸) ۷۱-۷۷
 ۱۱: ۹ (ستمبر ۱۹۹۸) ۳۹-۴۸
- ۱۳۹- صابر آفاقی
 ”عصر جدید کی علمی ترقی میں مسلمانوں کا حصہ“۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد)
 ۱۸: ۲ (اگست ۱۹۸۰) ۵۳-۶۰
- ۱۵۰- صدیقی، ابو السلام نعیم
 ”اسلام کی حکمت تعلیم و تربیت“۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۵۱: ۵
 (فروری ۱۹۵۹) ۲۲-۴۰
- ۱۵۱- صدیقی، امیر حسن
 ”اسلامی نظام تعلیم کا ارتقاء“۔۔ یثاق (لاہور) ۹: ۴ (اکتوبر ۱۹۶۳) ۳۸-۵۲
- ۱۵۲- صدیقی، مختیار حسین
 ”اسلام کا فلسفہ تعلیم“۔۔ المعارف (لاہور) ۱۲: ۲ (فروری ۱۹۷۹) ۹-۲۷

- -۱۵۳
 „اقبال: مقاصد تعلیم،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۰-۱۷ (اپریل ۱۹۸۰)
 ۲۸-۶
- -۱۵۴
 „عمد نبوی اور اس کے بعد کے دور میں مسلمانوں کا نظام تعلیم،،۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد)
 ۱۷:۳-۳ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۷۹) ۶-۳۵
- ۱۵۵
 صدیقی، عبدالسلام
 „دارالعلم دیوبند، مقاصد اور تعلیم،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۱۷:۹
 (ستمبر ۱۹۹۸) ۴۹-۵۵
- ۱۵۶
 صدیقی، علی محسن
 „جامعہ ازمہ،،۔ المعارف (لاہور) ۱۲:۳ (مارچ ۱۹۷۹) ۹-۱۳
- ۱۵۷
 صدیقی، منظر الدین
 „وجہہ نظر الاسلام تجاہ العلم،،۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲:۲
 (یونیہ ۱۹۶۷) ۷۳-۷۷
- ۱۵۸
 ضیاء الدین
 „سرسید اور تعلیم نسواں،،۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۲۲:۳ (جنوری ۱۹۸۷)
 ۲۳:۳۲
- ۱۵۹
 ضیاء القاسمی
 „دینی مدارس میں ہڑتالیں طلباء کیلئے مقام فکر،،۔ البلاغ (کراچی) ۲۲:۶
 (فروری ۱۹۸۸) ۵۱-۵۴
- ۱۶۰
 طارق، سید اسد اللہ
 „دینی تعلیم ایک فطری ضرورت،،۔ بینات (کراچی) ۲۵:۱ (اگست ۱۹۷۳)
 ۵۰-۵۸

- ۱۶۱- طفیل ہاشمی
 „اندلس میں علمی سرگرمیاں،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۴: ۱۹ (جون ۱۹۸۲)
 ۵۷-۴۲
- ۱۶۲- عالم، ایم اعجاز
 „حضور کا طریقہ تعلیم و تربیت،،۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۱۱ (جولائی ۱۹۹۸)
 ۳۶-۳۱
- ۱۶۳- عبداللہ، سید
 „اقبال کا مدرسہ تعلیم،،۔ اقبال ریونیو (لاہور) ۲: ۱ (جولائی ۱۹۶۰) ۱-۱۴
 ۱۶۴- عبدالباقی، محمد
 „اسلامی معاشرہ اور نظام تعلیم،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۲: ۱۷
 (فروری ۱۹۹۸) ۵۱-۴۸
- ۱۶۵- عبدالرحمان، علی
 „اسلام میں خواتین کی تعلیم و تربیت اور پردہ کی اہمیت،،۔ الحق (اکوڑہ خٹک)
 ۱۱: ۱۹ (اگست ۱۹۸۴) ۳۶-۲۹
- ۱۶۶- عبدالستار
 „خواتین دین کیسے سیکھیں؟،،۔ الخیر (ملتان) ۱۱: ۱۱ (مئی ۱۹۹۴) ۳۰-۲۵
- ۱۶۷- عبدالغفور
 „دینی مدارس،،۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۳: ۱۶ (ستمبر ۱۹۷۸) ۱۹-۳۷
- ۱۶۸- عبدالکریم
 „نواب عبداللطیف اور مسلمانان ہنگال کی تعلیم،، / عبدالکریم، ترجمہ انضال
 وارث - فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۴: ۸ (جون ۱۹۷۱) ۹۳۹-۹۵۶
- ۱۶۹- عبدالمستین
 „دعوت دین اور مدارس،،۔ تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۹: ۱۷ (ستمبر ۱۹۹۸)
 ۴۸-۴۳

- ۱۷۰- عبدالمعبود
 ”عبد نبویؐ میں نظام تعلیم“۔۔ الحق (اکوڑہ ٹنک) ۹: ۲۵ (جون ۱۹۹۰)
 ۳۲-۲۳
- ۱۷۱- عثمانی، عتیق الرحمان
 ”اسلام میں تعلیم“۔۔ الحق (اکوڑہ ٹنک) ۲: ۱۵ (نومبر ۱۹۷۹) ۳۱-۲۶
 ۳: ۱۵ (دسمبر ۱۹۷۹) ۳۶-۳۱
- ۱۷۲- عثمانی، محمد تقی
 ”پاکستان میں دینی تعلیم کا ایک سرسری جائزہ“ / محمد تقی عثمانی ترجمہ
 حسین احمد نجیب۔ البلاغ (کراچی) ۶: ۱۱ (جون ۱۹۷۷) ۳۶-۳۳
 ۷: ۱۱ (جولائی ۱۹۷۷) ۳۰-۱۹
- ۱۷۳
- ”دینی مدارس، ایک عظیم الشان نعمت“۔۔ البلاغ (کراچی) ۹: ۲۹
 (فروری ۱۹۹۵) ۱۴-۳
- ۱۷۴- عثمانی، محمد رفیع
 ”دینی مدارس اور حالیہ سرکاری اعلانات“۔۔ البلاغ (کراچی) ۹: ۲۹
 (فروری ۱۹۹۵) ۲۸-۲۳
- ۱۷۵- عثمانی، محمد عمران اشرف
 ”علم اور وسائل علم کا ادب“۔۔ البلاغ (کراچی) ۲: ۳۰ (جولائی ۱۹۹۵)
 ۳۶-۳۱
- ۱۷۶- عزیز الرحمان
 ”دینی مدارس اور معاشرے میں ان کا کردار“۔۔ البلاغ (کراچی) ۱۰: ۲۹
 (مارچ ۱۹۹۵) ۱۶-۳

- ۱۷۷- عقیل، سید غلام مصطفیٰ
 „مسلمان خواتین کی علمی خدمات،،- منہاج (لاہور) ۳: ۱ (جنوری ۱۹۸۵)
 ۱۳۶-۹۶
- ۱۷۸- عمری، سید جلال الدین
 اصحاب صفہ (تعلیمی اور معاشی جائزہ)،- تحقیقات اسلامی (علی گڑھ) ۶: ۳
 (اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۷) ۳۵-۳۰
- ۱۷۹-
 „محمد عربی صلی اللہ علیہ وسلم کے علمی احسانات،،- تحقیقات اسلامی
 (علی گڑھ) ۶: ۱ (جنوری-مارچ ۱۹۸۷) ۵-۲۱
- ۱۸۰- عمری، عزیز الحق
 „تعلیم نسواں،،- نوائے اسلام (دہلی) ۱۰: ۱-۱۱ (اگست - ستمبر ۱۹۸۵)
 ۳۱-۳۲
- ۱۸۱- „عورتوں کی تعلیم اور اسلام،،- الحسن (لاہور) ۶: ۷ (جنوری ۱۹۹۲) ۲۳-۳۳
- ۱۸۲- غازی، محمود احمد
 „اسلامی نظام تعلیم اور امت مسلمہ کے تجربات،،- افکار معلم (لاہور) ۱۱: ۳
 (اپریل ۱۹۹۸) ۷-۱۶
- ۱۸۳-
 „عہد نبوی میں نظام تعلیم کا ایک جائزہ،،- افکار معلم (لاہور) ۱۰: ۳ (اپریل
 ۱۹۹۷) ۱۳-۲۰
- ۱۸۴- الغادی، جاوید احمد
 „خواتین یونیورسٹی،،- اشراق (لاہور) ۵: ۹ (مئی ۱۹۸۹) ۱۰-۱۶
- ۱۸۵- غزالی، مظفر حسین
 „دینی مدارس میں سائنس کی تعلیم،،- آیات (علی گڑھ) ۶: ۲ (مئی-اگست ۱۹۹۵)
 ۶۵-۸۰

- ۱۸۶- غزل کا شیری
 „آنحضرت کا منہج تعلیم،،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۳۰: ۱-۲
 (جولائی-دسمبر ۱۹۹۲) ۲۳۶-۲۳۵
- ۱۸۷- فاروقی، خواجہ مغز الدین احمد
 „اسلام کا نظریہ تعلیم اور عہد نبوی میں تعلیمی سرگرمیاں،،۔۔ بینات (کراچی)
 ۴: ۴۴ (دسمبر ۱۹۸۳) ۵۹-۴۹
 ۳: ۴۴ (جنوری ۱۹۸۴) ۶۴-۶۰
 ۴: ۴۴ (فروری ۱۹۸۴) ۵۵-۵۱
- ۱۸۸
- „اسلامی فلسفہ تعلیم،،۔۔ بینات (کراچی) ۱: ۴۶ (نومبر ۱۹۸۴) ۳۲-۳۲
 فاروقی، ضیاء الحسن ۱۸۹-
 „مسلمانوں کا نظام تعلیم عہد وسطیٰ کے ہندوستان میں،،۔۔ جامعہ (نئی دہلی)
 ۵: ۸۰ (مئی ۱۹۸۳) ۲۵-۷
- ۱۹۰- فاروقی، ملک محمد فیروز
 „احیائے علوم اور مسلمان،،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۱۲ (جون ۱۹۷۵)
 ۷۳۸-۷۳۹
- ۱۹۱- فرحت جبین
 „اسلامی تعلیم کی معاشرتی بنیادیں،،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۶: ۱۱ (جون ۱۹۹۸)
 ۵۶-۴۹
- ۱۹۲- فضل الرحمان
 „قرون اولیٰ کے تشکیلی دور کے بعد کا اسلام (نظام تعلیم)،،۔۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد) ۳: ۲ (ستمبر ۱۹۶۳) ۱۳۹-۱۶۲

- ۱۹۳- لہلواری، محمد جعفر شاہ
 ”تصور التعليم في القرآن الحكيم“،- الدراسات الاسلاميه (اسلام آباد) ۱۱: ۴
 (دسمبر ۱۹۶۷) ۳۸-۳۳
- ۱۹۴- فند، عبداللہ
 ”اسلام کی تعلیمی تحریک اور صحابیات کی علمی خدمات“،- فکر و نظر (علی گڑھ)
 ۱: ۳۵ (۱۹۹۸) ۵۷-۷۲
- ۱۹۵-
 ”مدارس عربیہ کا طریقہ تعلیم“،- فکر و نظر (علی گڑھ) ۳: ۳۵ (۱۹۹۸)
 ۵۶-۶۶
- ۱۹۶- قادری، محمد خان
 ”کیا اسلام عورت کو لکھنے کی اجازت نہیں دیتا؟“،- منہاج القرآن (لاہور) ۳: ۳
 (مارچ ۱۹۸۹) ۳۶-۳۳
- ۱۹۷- قاسمی، انیس الاسلام
 ”دارالعلوم دیوبند اور اردو ادب“،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۲: ۱۲ (نومبر ۱۹۷۹)
 ۱۵-۲۰
- ۱۹۸- قاسمی، محمد طیب
 ”دارالعلوم دیوبند بنیادی اصول و مسلک“،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۵-۶
 (فروری-مارچ ۱۹۸۰) ۹-۱۸
- ۱۹۹- القاسمی، محمد عبدالقدوس
 ”التعليم حب المناهج القديمه و مقاصدها في عصرنا الحاضر“،- الدراسات
 الاسلاميه (اسلام آباد) ۱۸: ۵ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۳) ۳۵-۵۵
- ۲۰۰- قاسمی، محمد قمر الدین
 ”سرسید کا نظریہ تعلیم“،- تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۱۰: ۱۷ (اکتوبر ۱۹۹۸)
 ۵۵-۵۶

- ۲۰۱- قاضی، طاہر مسعود
 „نظام تعلیم،،- ضیائے حرم (لاہور) ۵: ۲۹ (فروری ۱۹۹۹) ۸۱-۸۵
- ۲۰۲- قاضی، مسعود عالم
 „عہد نبوی میں خواتین کی تعلیم،،- الرشید (لاہور) ۱: ۲۵ (اکتوبر ۱۹۹۶)
 ۳۳-۲۷
- ۲۰۳- قاضی، سعود اللہ
 „عربی مدارس اور تدریس قرآن حکیم،،- افکار معلم (لاہور) ۳: ۱۰
 (مارچ ۱۹۸۷) ۱۳-۲۰، ۳: ۱۰ (اپریل ۱۹۹۷) ۲۱-۲۴
- ۲۰۴- کرم حیدری
 „اقبال کا فلسفہ تعلیم،،- اقبالیات (لاہور) ۳۰-۳: ۳۰ (جولائی ۱۹۸۹)
 جنوری ۱۹۹۰) ۲۳۵-۲۷۲
- ۲۰۵- کبوسہ، محفوظ احمد
 „اسلام میں فنی تعلیم کی ضرورت و اہمیت،،- افکار معلم (لاہور) ۲: ۸
 (فروری ۱۹۹۶) ۳۹-۴۴
- ۲۰۶- کوثر، انعام الحق
 „اسلامی نظام تعلیم میں معلم کا مقام،،- افکار معلم (لاہور) ۸: ۷
 (اگست ۱۹۹۵) ۲۹-۳۴
- ۲۰۷- کھوسہ، نور محمد
 „اسلامی نظام تعلیم اور استحکام پاکستان،،- افکار و معلم (لاہور) ۲: ۱۲
 (فروری ۱۹۹۹) ۲۷-۳۲
- ۲۰۸- کوثر منظری
 „مسلم معاشرہ اور مخلوط تعلیم،،- تہذیب الاخلاق (علی گڑھ) ۷: ۱۷
 (جولائی ۱۹۹۸) ۲۷-۳۳

- ۲۰۹- گورایہ، محمد یوسف
 „اسلام کا نظام تعلیم،“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۸ (جنوری ۱۹۷۱) ۵۱۰-۵۳۶
- ۲۱۰-
 „علامہ اقبال اور تعلیم کی تشکیل جدید،“۔ اقبالیات (لاہور) ۴: ۲۹
 (جنوری - مارچ ۱۹۸۹) ۶۷-۱۱۰
- ۲۱۱- لطفی، عبدالحمید
 „التربیت الاسلامیہ التقلیدیہ فی انڈونیشیا،“۔ الاسلام الیوم (مراکش) ۵ (۱۹۸۷)
 ۸۶-۱۱۰
- ۲۱۲- محبوب رضوی، سید
 „قدیم اسلامی نظام تعلیم کی ایک جھلک،“۔ برهان (دہلی) ۵: ۲۸
 (مئی ۱۹۵۲) ۲۷۷-۲۹۲
- ۲۱۳- محبوب الرحمان
 „چودھویں صدی ہجری کی ایک دینی درسگاہ دارالعلوم دیوبند،“۔ فکر و نظر
 (اسلام آباد) ۱۸: ۷ (جنوری ۱۹۸۱) ۵-۱۶
- ۲۱۴- محمد اجمل
 „تعلیم ہی سب کچھ ہے،“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۳: ۵ (نومبر ۱۹۷۶)
 ۲۳۵-۲۳۹
- ۲۱۵- محمد اسماعیل
 „علم دین اور تعلیم نسواں،“۔ بینات (کراچی) ۱: ۵۶ (جولائی ۱۹۹۳)
 ۳۳-۵۶، ۳۱-۳۶، ۳: ۵۶ (ستمبر ۱۹۹۳) ۳۷-۳۴
- ۲۱۶- محمد اشرف، میاں
 „اسلامی نظام تعلیم کی فکری بنیادیں،“۔ افکار معلم (لاہور) ۲: ۶ (جون ۱۹۹۰)

- -۲۱۷
- ،، مغربی نظام تعلیم اور اسلامی نظام تعلیم کا تقابلی جائزہ،،۔۔ افکار معلم (لاہور)
۵: ۶ (مئی ۱۹۹۴) ۲۴-۲۰
- -۲۱۸
- محمد ریاض
،، ایران کا تعلیمی نظام،،۔۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۵: ۷ (نومبر ۱۹۶۹)
۳۸۵-۳۷۴
- -۲۱۹
- محمد سلیم
،، اسوہ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اور طریقہ تعلیم،،۔۔ فکر و نظر
(اسلام آباد) ۳: ۲۶ (جنوری - مارچ ۱۹۸۹) ۶۳-۸۸
- -۲۲۰
- محمد سلیم، سید
،، اسلام کا تصور تعلیم،،۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۱: ۱۰۷ (مارچ ۱۹۸۷)
۴۴-۴۰
- -۲۲۱
- ،، اسلام کا فلسفہ تعلیم،،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۸: ۶ (اگست ۱۹۹۴) ۲۱-۲۲
۲: ۸ (فروری ۱۹۹۶) ۱۳-۲۲
- -۲۲۲
- ،، اسلام کی آفاقی معیاری تعلیم،،۔۔ آیات (علی گڑھ) ۳: ۷ (ستمبر -
دسمبر ۱۹۹۶) ۱۲۱-۱۳۰
- -۲۲۳
- اسلامی تعلیم، استاد اور مدرسے کا معیار،،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۳: ۱۰
(مارچ ۱۹۹۷) ۹-۱۲

- -۲۲۳
- اسلامی نظام تعلیم کا مقصد،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۲: ۸۸ (اکتوبر ۱۹۷۷)
- ۳۳-۳۰، ۸۸: ۳ (نومبر ۱۹۷۷) ۳۵-۳۰
- ۲۲۵ محمد طیب
- ،،اسلام میں تعلیم نسواں کی اہمیت،،- الخیر (ملتان) ۷: ۱۰ (مئی ۱۹۹۰) ۳-۱۰
- ۲۲۶ محمد طفیل
- ،،اسلام کا نظریہ تعلیم،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۷ (جنوری ۱۹۸۲)
- ۶۵-۳۰
- -۲۲۷
- ،،پاکستان میں قرآن حکیم کی تدریس،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۲: ۵
- (نومبر ۱۹۷۴) ۲۶۷-۲۸۱
- ۲۲۸ محمد عثمان
- ،،تصور تعلیم قرآن کی روشنی میں،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۶: ۲
- (اگست ۱۹۶۸) ۱۲۹-۱۳۶
- ۲۲۹ محمد مرغوب، میاں
- ،،اسلامی نظام تعلیم، ہماری بقا کا ناگزیر تقاضا،،- افکار معلم (لاہور) ۸: ۲
- (فروری ۱۹۹۶) ۲۳-۳۰
- ۲۳۰ محمد نذیر
- ،،سر سید احمد خان اور جدید تعلیم،،- فکر و نظر (اسلام آباد) ۷: ۷
- (جنوری ۱۹۷۰) ۵۲۷-۵۳۰
- ۲۳۱ محمد یوسف، سید
- ،،اسلامی نصاب تعلیم کے بنیادی نقاط،،- الحق (اکوڑہ ٹنک) ۸: ۱۰
- (جولائی ۱۹۷۳) ۳۱-۲۸

- ۲۳۲- محمد عارف
 ،،اسلام میں علم سیکھنے اور سکھانے کی اہمیت،،- پینات (کراچی) ۳: ۳۱-۳۰
 (ستمبر - اکتوبر ۱۹۷۷) ۶۱-۵۳
- ۲۳۳-
 ،،بصرہ کی تعلیم گاہوں میں چند لمحے،،- پینات (کراچی) ۴: ۳۶ (مارچ ۱۹۸۰)
 ۶۰-۵۳
- ۲۳۴-
 ،،حضرت عمرؓ کی تعلیمی اصلاحات،،- پینات (کراچی) ۴: ۳۲ (مارچ ۱۹۷۸)
 ۳۵-۱۹
- ۲۳۵-
 ”دور صحابہ میں بصرہ کی تعلیمی سرگرمیوں کا جائزہ،،- پینات (کراچی) ۱: ۳۴
 (دسمبر ۱۹۷۸) ۵۰-۳۹
- ۲۳۶- مرزا، محمد شفیع
 ،،اسلامی نظام تعلیم کے بنیادی مقاصد،،- افکار معلم (لاہور) ۲: ۵
 (فروری ۱۹۹۳) ۲۶-۲۱
- ۲۳۷- مسعود احمد، سید
 ،،قرآن کا تصور علم،،- آیات (علی گڑھ) ۱: ۳ (جنوری- اپریل ۱۹۹۲) ۳۲-۱۱
- ۲۳۸-
 ،،قرآن کا تصور علم،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۱: ۱۰۸ (ستمبر ۱۹۸۷) ۱۸-۱۲
 ۲۰-۱۹ (اکتوبر ۱۹۸۷) ۲: ۱۰۸
- ۲۳۹-
 ،،قرآن کا تصور علم،،- تحقیقات اسلامی (علیگڑھ) ۴: ۵ (اکتوبر-دسمبر ۱۹۸۶)
 ۹۹-۷۹

- ۲۳۰- مصباحی، اختر حسین فیضی
 ”مدارس اسلامیہ کے تعلیمی مسائل اور ان کا حل“۔ تہذیب الاخلاق (علی
 گڑھ) ۱۶: ۹ (ستمبر ۱۹۹۷) ۱۱-۱۵
- ۲۳۱- مصباحی، مبارک حسین
 ”تعلیم نسواں اور ملی کردار“۔ اشرفیہ (مبارکپور) ۲۱: ۱۰ (اکتوبر-نومبر ۱۹۹۶)
 ۳۱-۶۳
- ۲۳۲- مصطفی التولی
 ”الازھر و تطورہ“، الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۱۱: ۳ (دسمبر ۱۹۷۶)
 ۵۳-۵۹
- ۲۳۳- معراجی
 ”منشور انقلاب : اساتذہ کا کردار“۔ اشراق (لاہور) ۸: ۳ (اپریل ۱۹۹۶)
 ۳-۱۳
- ۲۳۴
- منشور انقلاب- تعلیم و تعلم“۔ اشراق (لاہور) ۸: ۱ (جنوری ۱۹۹۶) ۳-۱۱
 ۸: ۸ (اگست ۱۹۹۶) ۲۱-۲۵، ۸: ۹ (ستمبر ۱۹۹۶) ۲۲-۲۵
- ۲۳۵- مکانوی، شفیق احمد سلم (مرتب)
 ”اصول تعلیم، آداب درس و تدریس“۔ البلاغ (کراچی) ۳۰: ۱۴
 (جولائی ۱۹۹۵) ۳۷-۵۶
- ۲۳۶- ملک، محمد امیر
 ”نظام تعلیم کی اسلامائزیشن۔ ایک نعرہ یا حقیقت“۔ افکار معلم (لاہور) ۱۲: ۳
 (مارچ ۱۹۹۹) ۱۳-۲۰

- ۲۳۷- ممتاز حسین
 „ہمارے نظام تعلیم میں عربی کا مقام،، / ممتاز حسین، ترجمہ غلام حیدر آسی-
 فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۰: ۳ (ستمبر ۱۹۷۲) ۱۳۵-۱۳۱
- ۲۳۸- مودودی، سید ابوالاعلیٰ
 „اسلام اور طبی تعلیم و تربیت،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۵: ۵۴
 (اگست ۱۹۶۰) ۴۷-۵۰
- ۲۳۹-
 نظام تعلیم کے متعلق چند بنیادی سوالات،،- ترجمان القرآن (لاہور) ۵: ۵۱
 (مارچ ۱۹۵۹) ۵۵-۵۹
- ۲۵۰- بیو، محمد یونس
 „اسلام میں تعلیم نسواں،،- الخیر (ملتان) ۷: ۱۲ (دسمبر ۱۹۹۳) ۳۸-۵۲
- ۲۵۱-
 „اقبال اور تعلیم نسواں،،- الخیر (ملتان) ۱۳: ۱۰-۱۱ (مارچ ۱۹۹۷) ۲۵-۳۱
- ۲۵۲- ندوی، سید ابوالحسن علی
 „دینی مدارس یا اسلام کے قلعے،،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۲: ۱۵ (نومبر ۱۹۷۹)
 ۱۴-۹
- ۲۵۳- نذر احمد
 „نظام تعلیم میں قرآن کا حصہ،،- الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۵ (فروری ۱۹۷۰)
 ۲۴-۲۷
- ۲۵۴- نذیر احمد
 „اسلامی تمدن میں علم کی روایت اور اس کے متعلق مسائل،،- البیان (پشاور)
 ۳: ۶-۱۰ (دسمبر ۱۹۸۵، اپریل ۱۹۸۶) ۲۰۵-۲۳۳

- ۲۵۵- نذیر حسین
 „اسلام میں علم کا تصور،،۔۔ برهان (دہلی) ۶: ۸۳ (جون ۱۹۸۰) ۵۶-۶۰
- ۲۵۶- „نظام تعلیم میں قرآن حکیم کی تعلیم،،۔۔ افکار معلم (لاہور) ۳: ۱۰
 (اپریل ۱۹۹۷) ۵-۷
- ۲۵۷- نعیم صدیقی
 اسلامی تفکیلی تعلیم،،۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۳: ۱۱۰ (دسمبر ۱۹۸۸)
 ۲۶-۲۲
 ۵: ۱۱۰ (جنوری ۱۹۸۹) ۳۳-۳۵
- ۲۵۸-
 جامعہ خواتین کیوں اور کس طرح؟،،۔۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۵: ۸۸
 (جنوری ۱۹۷۸) ۹-۸۸، ۲۳-۶ فروری ۱۹۷۸) ۲۱-۲۳، ۸۹، ۱: ۱
 (مارچ ۱۹۷۸) ۲۷-۳۱
- ۲۵۹-
 „حضور صلی اللہ علیہ وسلم ایک تعلیمی تحریک کے سربراہ،،۔۔ افکار معلم (لاہور)
 ۶: ۸ (اگست ۱۹۹۳) ۲۰
- ۲۶۰- التھوی، محمد حسین
 „مشکلات تعلیم اللغۃ العربیہ للباکستانیین خاتمہ فی الرحلہ الجامعیہ،،۔۔ الدراسات
 الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲: ۲۳ (اپریل - جون ۱۹۸۹) ۳۵-۹۲
- ۲۶۱- نور محمد
 „نظریہ پاکستان، نصاب تعلیم اور ہم،،۔۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۷: ۱
 (اکتوبر ۱۹۷۱) ۲۹-۳۲
- ۲۶۲- ولی، عبدالرحمان شاہ
 „تدریس اللغۃ العربیہ جامعہ الشعب،،۔۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۱۱: ۳
 (ستمبر ۱۹۷۶) ۳۸-۵۲

- ۲۶۳- ہاشمی، حسن الدین
 „اسلام کا نظام مدارس،،- ضیائے حرم (لاہور) ۲:۱ (نومبر ۱۹۷۰) ۵۷-۶۳
- ۲۶۴- ہاشمی، نصیر الدین
 „عمد اسلامی میں تعلیم نسا کی درسگاہیں،،- معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۵۳
 (اپریل ۱۹۴۴) ۳۰۷-۳۰۸
- ۲۶۵
 „قدیم اور جدید تعلیم کی بعض خصوصیات، امتیازات،،- برہان (دہلی) ۶: ۳۲
 (جون ۱۹۵۴) ۳۲۸-۳۲۶
- ۲۶۶- ہلالی، تقی الدین
 „تعلیم و تربیت نسا،،- محدث (لاہور) ۶:۱ (جون ۱۹۷۱)
 ۱: ۷ (جون ۱۹۷۱) ۱۴-۲۵

